

Povzetek projekta **Študentski inovativni projekti za družbeno korist 2016-2020** **za študijski leti 2018/2019 in 2019/2020** **2. odpiranje** **za namen objave in predstavitve na spletni strani sklada**

1. Polni naslov projekta: __NEFARMAKOLOŠKA OSKRBA LJUDI Z DEMENCO ŽIV_Z_DEM_____

- **V katero področje na prvi klasifikacijski ravni KLASIUS-P-16 se uvršča projekt glede na vsebinsko zasnovu (neustrezno področje izbrišite):**

9 – Zdravstvo in socialna varnost

2. V sodelovanju z: (navede se univerza oz. samostojni visokošolski zavod, ki je prijavil projekt in članica, ki je nosilka projekta ter partner/ja – podjetje/ji oz. organizacija, ki je/sta bilo/i vključeno/i v projekt)

Fakulteta za socialno delo UL v sodelovanju z društvom Spominčica

3. Besedilo:

- **Opreделите problem, ki se je razreševal tekom izvajanja projekta**

V Sloveniji se mnogi prehitro poslužujejo farmakoloških sredstev za blaženje nemira pri ljudeh z demenco - po uporabi sedativov pri ljudeh z demenco je Slovenija celo na prvem mestu v evropskih državah. Primeri dobre prakse dokazujejo, da je možno doseči dobro počutje in s tem vplivati tudi na počasnejše napredovanje bolezni z uporabo različnih aktivnosti, ki pomenijo tako ohranjanje dostojanstva vsakega človeka, kot tudi spodbujanje in ohranjanje lastne aktivnosti pri ljudeh z demenco, z aktivnostmi s področij ustvarjanja in izražanja, umetnosti, gibanja, gospodinjstvih aktivnosti, aromaterapije, bazalne stimulacije in druge aktivnosti. Pri tem pa se morajo oskrbovalci zavedati tudi, da je potrebno aktivnost prilagoditi življenjski zgodbi človeka z demenco - mu ponuditi aktivnosti, pri katerih se bo dobro počutil - npr. ni poslušanje glasbe ali delavnice z glino vedno pomirjujoče za vse, zato je potrebno izbrati pravo aktivnost in jo prilagajati počutju in stadiju človeka z demenco. V projektu smo z interdisciplinarnim pristopom izdelali priročnik o nefarmakoloških oblikah oskrbe, ki bo v pomembno oporo vsem oskrbovalcem in svojcem. Z priročnikom bomo omogočili bolj spodbudno življenjsko okolje za ljudi z demenco, pa tudi za njihove družine.

Ko se človek z demenco dobro počuti, tudi svojci lažje skrbijo zanj, manj je nemira in agresije, s tem pa tudi upočasnjuje bolezen. Spominčica je zaznala preko klicev svojcev, da obstaja pomanjkanje informacij o nefarmakoloških sredstvih za oskrbo ljudi z demenco - z rezultati projekta bodo lahko dali pomoč in usmeritve pri izbiri ustrezne oskrbe za ljudi z demenco.

V projektu smo želeli predstaviti možne aktivnosti, ki jih lahko uporabimo pri oskrbi ljudi z demenco in imajo pozitiven učinek na njihovo počutje in s tem tudi na njihovo zdravje. Z rezultati projekta, ki smo jih in jih bomo predstavili preko Spominčice, ki je vpeta v vsa lokalna okolja, želimo seznaniti oskrbovalce na možne oblike oskrbe, ki ne temeljijo na uporabi farmakoloških sredstev, temveč predstaviti terapevtske tehnike in aktivnosti, ki so primerne tudi v domačem okolju, ter tako prispevati k razvoju bolj celostne oskrbe ljudi z demenco ter k ohranjanju enakih možnosti za ljudi z demenco.

Pogosto v domovih za stare zaznavamo nekritično rabo farmakoloških sredstev za pomiritev ali uspaval ("po potrebi"), ne išče pa se vzrokov nemira, prav tako je Slovenija v vrhu držav glede na predpisane antipsihotike za ljudi na 65 let po raziskavi OECD. Pri obolelih z demenco je še toliko

bolj pomembna ustrežna stimulacija čutov in ohranjanje aktivnosti, saj z nekritično rabo antipsihotikov lahko pride hitreje do razvoja demence, kot tudi drugih neželenih stranskih učinkov. Z ustreznim pristopom, poznanimi osebami, dnevno rutino, upoštevanjem želja posameznika, lahko za ljudi z demenco in z njimi ustvarimo prijetno bivalno okolje, ki jih bo po eni strani stimuliralo k aktivnostim, po drugi strani pa bo kar se da varno.

Z inovativnimi pristopi na področju oskrbe ljudi z demenco nagovarjamo človeka skozi vsa čutila in spremljamo, ob čem se najbolje počuti (najsaj bo to sprehod, glasba, kopel, terapevtska žival, ples, risanje, vezenje...). Seveda se lahko čez čas interesi spremenijo, bodisi zaradi slabših fizičnih zmogljivosti, slabšega besednega zaklada - takrat pa moramo znova iskati ustrežno aktivnost.

- Opišite potek reševanja problema oz. kratek povzetek projekta

Študenti so se v prvem mesecu seznanili z problematiko obravnavanega področja, razdelili so se glede na področja, ki so jih napisali v motivacijskih pismih - aktivnosti skozi umetnost, vsakdanje aktivnosti, vpliv bivalnega prostora na počutje, živalske sopotnike ter drugo (IKT). V skladu z načrtom so pričeli z pregledom relevantne literature, ter se pripravili na analizo in sintezo pridobljenih podatkov, spoznali so vlogo Spominčice in pomen nefarmakološke oskrbe ljudi z demenco, se v srečanjih na MS Teams informirali o demenci ter življenju z demenco v instituciji in v domačem okolju. Glede na izjemno situacijo - socialno izolacijo starih v času karantene, so se še povečale stiske oskrbovalcev v domačem okolju in njihova vprašanja Spominčici, zato smo se dogovorili, da izvedemo prenos v prakso že od prvega meseca dalje: študenti so pričeli pripravljati krajše objave po obravnavanih področjih, ki jih objavijo na spletni strani Spominčice pod akronimom projekta.

Rezultate smo predstavili tudi na okrogli mizi Demenci v naši družbi preko STA konference.

- Navedite in opišite rezultate projekta ter njihov doprinos k družbeni koristnosti

Projekt naslavlja potrebe ljudi z demenco, ki živijo v domačem okolju in njihovih svojcev, ki skrbijo za njih in iščejo sami način življenja z demenco. Obolem in svojcem bo projekt ponudil znanja, ki jih v Sloveniji ni, in sicer na enem mestu zbrane oblike nefarmakološke oskrbe ljudi z demenco, s čimer ohranjamo dobro počutje vseh, ki jih demenca prizadane - tako človeka z demenco, kot tudi svojcev. Promocija priročnika, na konferenci, srečanjih Spominčice in v širši javnosti bo spodbudila razvoj pri oskrbi ljudi z demenco, oskrba bo temeljila na individualni obravnavi in po drugi strani povzročila nujen razmislek o tem, katere vse erapevtske tehnike in aktivnosti (sproščanja, aktivacije, preusmerjanja pozornosti idr.) lahko uporabimo, preden se odločimo za farmakološka sredstva.

Rezultate v obliki priročnika in svetovanja bo lahko predstavljala Spominčica, ki je vpeta v lokalna okolja v Sloveniji, demenci prijazne točke, Alzheimer cafeji, kongresi ipd. Z rezultati projekta bo Spominčica lahko ranljivim skupinam (stari, ljudje z demenco, nižja izobrazba) zmanjšala socialno izoliranost, z več znanja opolnomočeni svojci in strokovni delavci pa bodo lahko bolj strokovno ohranjali stik s človekom z demenco, njegovo dobro počutje in ohranjali njegovo dostojanstvo, saj se mu bodo znali približati skozi spomine, aktivnosti in terapevtske tehnike - uporabne tako v domačem kot v institucionalnem okolju.

Največji doprinos projekta vidimo v spremembi oskrbe ljudi z demenco, ki bo upoštevala njihove želje in navade, sposobnosti ter jih usmerila v aktivnosti – torej v nefarmakološki oskrbi ljudi z demenco, ki mora biti prvi korak v oskrbi pri življenju z demenco.

4. Priloge:

- Slikovno gradivo: Priložite vsaj dve sliki npr. sliko končnega produkta, sliko študentov pri delu na projektu, sliko s sestankov ipd. Pri pošiljanju slik bodite pozorni, v kolikor gre za končni produkt, da bo zadoščeno zahtevam glede informiranja in obveščanja (ustrezni logotipi itd.).